Поштарина плаћена у готову

НОВИ САД
четвртак
23 Фебруар 1939
Година V
Бр. 45 (1.124)

ДАН

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ

Независни информативни дневник
Излази свакодневно осим понедељника
Примерак 1 дин
Месечна претплата 20 д. за земљу 50 за иностранство
Огласи по тарифи

Редакција и администрација: Краља Александра. 7. — Телефони ; 21-06. — 21 05 Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 58.460. — Поштански фах број 178. — Рукописи се не враћају

По завршетку заседања Балканског споразума објављен је званичан комунике

Букурешт, 22 фебруара. (А.А.) — Утоку јучерашњег дана одржане су две седнице Савета Балканског споразума.

Данас ће се одржати последња седница, после које ће бити објављен комунике штампи. Четири министра даће осим тога и своје изјаве претставницима румунске и стране штампе.

Синоћ у 20 часова четири министра присуствовала су вечери у овдашњем грчком посланству, а у 20,30 часова концерту у Двору.

Целокупна румунска штампа посвећује опширне написе конференцији Балканског споразума.

Лист „Л Моман" у свом уводном чланку истиче да је Балкански споразум један трајан и чврст инструменат мира, јер је он постао спонтано, на бази геополитичког јединства међу балканским државама, а не као резултат једне наметнуте иницијативе.

Лист „Курентул", говорећи о прекјучерашњој првој седници Сталног савета, вели да су проблеми, које треба да реши садашња конференција, диктирани потребом чувања и јачања безбедности граница свију чланова. Суседски односи земаља Балканског споразума свакако су под утицајем односа које свака од четири чланица има са трећим суседима, као и под утицајем односа балканских суседа са даљим земљама. Детаљно и савесно испитивање ових чињеница четири министра, убрзо ће се обавити, будући да су снабдевени свим потребним обавештењима и материјалом од стране комисије и поткомисије техничара. Треба подвући да се садашњи разговори воде у атмосфери искрене жеље и расположења са солидним решењима.

Букурешт, 22 фебруара. (А. А.) Радор јавља:

Синоћ је у Краљевском Дворцу одржан гала концерт поводом састанка Савета Балканског споразума.

Концерту се присуствовали: Њ. Величанство Краљ Карол, Његово Краљевско Височанство Војвода Михајло, чланови делегације које су узеле учешћа у раду конференције, шефови иностраних мисија краљевски саветници, чланови владе, чланови оснивачи Фронта националног препорода, главни војни шефови и цивилна и војна кући Његовог Величанства Краља.

Пошто је примио буџете Министарства просвете, правде, саобраћаја и пошта, телеграфа и телефона, Финансиски одбор претреса буџет Министарства пољопривреде

Београд, 22 фебруара. — Јуче пре подне Финансиски одбор Народне скупштине наставио је претрес предлога буџета у појединостима. На дневном реду је био буџет Министарства просвете. Министар просвете г. Стеван Ћирић дао је опширан експозе о просветној политици.

Министар г. Ћирић је расмотрио сва актуелна просветна питања те је навео да је у нашој просветној политици за 20 година учињен напредак. Године 1920 буџет министарства просвете износио је половину сада предложеног буџета. Ипак, кредити за просвету нису ни из близа онолики колики би требало да буду, па да задовоље све потребе. Нарочито су недовољни кредити за подизање школских зграда и постављење наставног особља у основним и средњим школама. Г. Ћирић се противи отварању нових гимназија, јер велики број дипломираних студената филозофског факултета чека на постављење. Г. Ћирић је у начелу за отварање што већег броја грађанских школа, које треба да дају добре и спремне грађане нашем привредном животу. Још је г. Ћирић говорио о непогодном односу између броја женских и мушких ученика у учитељским школама. Предузете су мере да се спречи прилив женских ученика. Г. Ћирић је побијао приговоре да су нашој држави непотребна три универзитета и говорио је о помоћи коју ће указати Загребачком универзитету.

После опсежне дискусије, буџет Министарства просвете је изгласан. После подне је претресан буџет Министарства правде. Министар правде г. др. Виктор Ружић дао је опсежан експозе о буџету. У дискусији која се потом развила узело је учешћа неколико народних посланика. Народни посланик г. Јоца Георгијевић тражио је оснивање Управног суда у Новом Саду. Истакао је потребу да организација буде таква да народ не трпи због удаљености појединих судова. Сматра да треба укинути јавне бележнике, пошто они претстављају терет за народ где постоје. На крају буџет је изгласан. Настављен је затим претрес буџета Министарства саобраћаја. Опширан експозе поднео је министар саобраћаја г. др. Мехмед Спахо. После дискусије, и овај буџет је изгласан.

Финансиски одбор наставио је рад данас пре подне у 9 часова, под претседништвом г. Димитрија Магарашевића. Пошто је секретар Финансиског одбора г. Станоје Протић прочитао записник прошле седнице, приступило се претресу буџета Министарства пошта, телеграфа и телефона. Министар пошта г. Јован Алтипармаковић поднео је експозе о свом ресору. Пошто је Финансиски одбор примио овај буџет, прешло се на претрес буџета Министарства пољопривреде. Министар пољопривреде г. Никола Бешлић поднео је исцрпан извештај о нашој пољопривредној политици, после чега се развила дебата. Дебата је врло жива и у њој учествује већи број народних посланика. (Дан)

Трећи дан заседања Банског већа

Пошто су начелници Банске управе поднели своје извештаје, у Банском већу је отворена дискусија

Први је говорио бански већник г. Влада Каначки, претседник Вршачке општине, који је критиковао извештај начелника Техничког одељења и ставио неколико конкретних предлога

У наставку заседања Банског већа начелници свих одељења поднели су извештаје о раду у прошлој години.

У свом експозеу, начелник Општег одељења Банске управе г. Милутин Нагулић, изложио је предлог буџета Општег одељења за 1939/40 годину, у чијем је саставу и „Службени лист" и Штампарија Дунавске бановине. Предлог овог буџета износи 13,394.321 динар, те је, према томе, у поређењу са прошлогодишњим, повећан за 5,883.333 динара. Ово повећање претставља стварну потребу. Повећање је уследило нарочито предвиђањем ванредних расхода. Материјални расходи „Службеног листа" износе 605.000 динара према предлогу. „Службени лист" по правилу излази једанпут недељно, а по потреби и више пута. Оснивањем нових установа повећан је и број огласа, лицитација, конкурса и других службених написа, па се показала неопходна потреба да се лист штампа преко нормале од 4 на више страна. Културно-привредни преглед, као неслужбени додатак „Службеном листу", који излази једанпут месечно ,не служи непосредној добити, већ само општим интересима и културним стремљењима народа у Дунавској бановини. Сарадници су стручна лица како из редова чиновника, тако и других друштвених слојева. Њихови се чланци хоноришу из кредита предвиђеног буџетом. Штампарија Дунавске бановине је продужење рада и активности Штампарије бивше Бачке жупаније. Циљ је овог предузећа да рационалном експлоатацијом својих постројења смањи што више трошкове Бановине за потребне штампарске и књиговезачке радове. На дан 31 децембра 1938 предузеће је активно са 1,436.482 динара.

Пољопривредно одељење морало је да смањи свој предлог буџета те је засада онемогућено предузимање извесних мера за унапређење пољопривреде

Криминалитет у Дунавској бановини у току прошле године увелико је порастао

Извештај Управног одељења Банске управе поднео је начелник г. др. Антон Батагељ.

Из извештаја Управног одељења Банске управе види се да се јавна безбедност у Дунавској бановини за последњу годину погоршала. Криминалитет је увелико порастао. Полициске власти интервенисале су у 13.542 криминална случаја и у 66.280 иступна дела, дакле, укупно у 79.817 случајева. Од тога је са успехом интервенисано у 78.161 случаја, кривци су пронађени и кажњени. Нарочито се подигао број крађа, превара, клевета и тешких телесних повреда. Исто тако попео се број самоубистава и лакших телесних повреда. По великом проценту успешно истражених случајева, види се да су полициске власти биле на висини свога задатка и да су скоро стопроцентно извршиле своју тешку и одговорну дужност. Разлоге овако повећаног криминалитета, према томе, треба тражити на другој страни.

СТАЊЕ АДМИНИСТРАЦИЈЕ У ОПШТИНАМА СЕ ПОПРАВИЛО

Стање администрације у општинама према ономе од пре неколико година, толико се поправило, да садања администрација нормално функционише, што се нарочито види из извештаја бановинских инспектора и среских начелника о годишњем прегледу у сеоским општинама и градовима, па се може надати да ће то свакако бити још много боље, доношењем Уредбе о општинским службеницима.

Финансије градских општина се поправљају, а сеоске општине подмирују своје обавезе у дуговањима која су настала у доба кризе. Лични и управни трошкови општина су сношљиви, ма да морају по разним специалним законима уносити у своје буџете доста велике своте, за ватрогаство, просвету, јавне објекте, социално старање и ануитете.

Управно одељење имало је у току прошле године на раду 90.366 предмета обичних и 16.079 поверљивих. Од тога броја нерешено је остало око 4 од сто списа.

Истовремено је поднет извештај о раду Сирочадских столова у Сомбору и Петровграду.

Начелник Пољопривредног одељења г. Милан Орлић поднео је исцрпан експозе. Предлог бановинског буџета за 1939/40 годину по пољопривредној струци износи 15,292.080 динара, док је прошле године био већи за 1,990.415 динара. Предлог који је израдило Пољопривредно одељење износио је 22 милиона 995.130 динара и ишао је затим да се у првом реду осигура нормалан рад свих бановинских пољопривредних установа, а у другом реду да се обезбеде материјална средства за све оне акције и радове који су стављени у дужност Пољопривредном одељењу разним законима, уредбама и наређењима. Али, обзиром на приходе бановинске касе и финансиску ситуацију и према категоричком захтеву да се предлог смањи, морало се учинити смањење за 7,703.050 динара. Пољопривредно одељење је према томе, морало да одустане сасвим од неких акција и радова које је предвиђало у свом предлогу, а осим тога морало је многе издатке смањити на најмању меру, те неће бити у стању да изведе многе акције или ће их морати извести у малом обиму, а што ће сразмерно утицати на темпо унапређења пољопривреде у Дунавској бановини. Тако сада нису предвиђене ставке за набавку цепива и лекова за бесплатно цепљење и лечење стоке сиромашних сточара као и за набавку инструмената и дезинфекционих средстава. Исто тако морале су се брисати ставке за подизање и уређење потребних зграда за пољопривредне изложбе; за поткивачку школу, за подизање градинарско-цвећарске школе, за оснивање енолошког отсека при Пољопривредној огледној и контролној станици, за поправку слатинастих земљишта, за оснивање и подизање одгајалишта за ждребад ,за трошкове за организацију и проведбу контроле носивости живине. Морале су, такође, бити брисане ставке које су предвиђале трошкове око подизања потребних зграда на пољопривредним школама и еноолошкој станици у Вршцу. Сви ови послови морају се одложити за боља времена.

Извештај начелника Техничког одељења о радовима у прошлој години

Експозе инж. г. Гаспаринија, начелника Техничког одељења Банске управе даје детаљан преглед радова и напретка технике у Дунавској бановини. Нарочита пажња је посвећена бановинском каменолому у Раковцу. Приказано је кретање цена камену пре и после изградње бановинског каменолома и констатује се да је превисока цена на тај начин сузбијена.

Затим извештај прелази на изношење података о новој банској палати и уређењу Аранђеловачке бање.

Ужи буџет Техничког одељења за идућу буџетску годину, без буџета установа и фондова, износи укупно 49 милиона 616.034 динара, те је за 6 милиона 222.392 динара мањи од буџета прошле године.

Од 49,616.034 динара на личне издатке отпада 7,992.474, на управне издатке 1,270.560, на путеве и мостове 29 мил. 960.000, на архитектонске радове 5 милиона 340.000 ,на хидротехничке радове 4,040.000, на машинске радове и набавке 800.000 и на помоћи 230.000 динара.

У буџету за 1939/40 годину први пут се јавља бановински путни фонд, и то зато, што је у 1938 години ступила на снагу Уредба о путним фондовима. Путни фонд главна своја средства црпе из откупнине личног рада, пошто, према Уредби о путном фонду, 25 од сто откупнине личног рада иде у корист путног фонда.

Неколико чашица „Фрушкогорског бисера“
па ћете свет видети
у ружичастим бојама

У прошлој буџетској годиии предвиђени приходи реализовани су са 97.3 од сто

Начелник Финансиског одељења Банске управе г. Коста Павловић у свом експозеу, изложио је да је коначна цифра буџета овог одељења, са буџетима разних пензионих фондова, 16 милиона 332.331 динар. Када се ова цифра упореди са цифром овогодишњег одобреног буџета, која је износила 21 милион 591.896 динара, онда се у коначном износу показује смањење од 5 милиона 295.565 динара. За потребе самог Одељења предвиђено је 13 милиона 269.331 динара, за потребе фонда за исплату пензија жупаниских чиновника бивше Бачко-бодрошке жупаније 750.000, за потребе фонда за исплату пензија жупаниских чиновника бивше Торонталско-тамишке жупаније 2 милиона 133.000 динара и за потребе фонда за исплату пензија општинских лекара 180.000. Од укупне своте, која износи 16,332.331 динара, за личне расходе употребиће се 8,573.331 а за материјалне 7,759.000. Код материјалних расхода, у поређењу са прошлогодишњим, показује се смањење од 5 милиона 440.000 динара. Повећање се показује код путних и подвозних трошкова, углавном за вођење контроле око наплате бановинских дажбина. 70 хиљада динара служиће за повећање дневница и путних трошкова банских већника, како не би, као што је то до сад, услед недовољног кредита, био случај да заседање Банског већа траје најдуже три до четири дана, без обзира да ли је то време било довољно да бански већници изложе своје примедбе и сугестије. Предвиђеним повећањем кредита заседање банског већа моћи ће трајати више дана.

Предвиђени приходи реализовани су у 1936/37 години са 90.5 од сто; у 1937/38 буџетској години са 97.3 од сто' а у овој 1938/39 години у времену од 1 фебруара 1939 приходи су реализовани са 69 од сто, те су сви изгледи да ће се овај проценат до завршетка буџетске године попети до 90 од сто, као што је био случај и у ранијим годинама.

У Дунавској бановини има 27.525 трговачких, 38.430 занатских и 8.478 угоститељских радња

Приликом подношења буџетског предлога за 1939/40 годину начелник Трговинског одељења г. Велимир Вујић приказао је структуру и стање привреде Дунавске бановине и детаљно образложио предлог поком буџет Трговинског одељења износи 4.105.„00 динара.

Поред излагања о распореду предвиђених сума буџетског предлога и изношења важнијих послова свршених у Одељењу, у извештају се износи стање свих привредних грана које су под надзором овог Одељења.

Из овог извештаја се види да је на подручју Дунавске бановине на крају 1938 године било: 27525 трговачких радња, 38430 занатских радња, 8478 угоститељских радња, 1521 индустриско предузеће, 112 удружења занатлија, 66 удружења трговаца, 21 удружење угоститеља, 2 удружења индустријалаца и по једно удружење: банака, аутотаксија, фијакериста и пиљара.

Кредитних установа у овој бановини има: 163 на акционарској основи, 27 на задружној основи, 9 самоуправних јавних штедионица и Бановинска штедионица са 6 филијала, ског или трговачког карактера 110.

Стручних школа из ресора Министарства трговине и индустрије има 179 са 583 одељења 17642 ученика Акционарских друштава индустрије и 1297 наставника.

Дунавска бановина има 18 туристичких места и то: 9 у ужем смислу, 3 туристичка места климатског карактера и 6 туристичких места бањског карактера. Број туриста у 1938 години у ових 18 места износио је укупно: 74016 са 232.658 ноћивања. Од тога броја било је домаћих туриста 66.613 са 181.684 ноћивања и 7403 страна посетиоца са 50.974 ноћивања.

Аутобуски саобраћај се врши на 74 линије од 58 аутобуских предузећа са 101 аутобусом.

TELEFUNKEN
ген. заступник:
Електро BEWE Нови Сад
Краља Александра ул. 5
RADIO
Цене апарата:
РАДИО 2+1 типа: 3 W Дин. 2450.—, 3+1 типа: Дин. 2700.—
4+1 типа: 5 W Дин. 3400, 5+1 типа: TA 55 Дин. 4000.—

Из добровољних прилога који ће се прикупљати у целој Дунавској бановини подићи ће се у Н. Саду величанствени споменик Витешком Краљу Ујединитељу

ПРЕДЛОГ ЗА ПОДИЗАЊЕ СПОМЕНИКА ВИТЕШКОМ КРАЉУ УЈЕДИНИТЕЉУ У НОВОМ САДУ

После опширног извештаја о буџету Одељења за социјалну политику и народно здравље, који је поднео начелник г. др. Владан Јојкић, узео је реч претседник Вршачке општине и бански већник г. Влада Каначки, који је предложио да Банско веће да иницијативу за подизање грандиозног споменика Блаженопочившем Витешком Краљу Александру Првом Ујединитељу у Новом Саду. Споменик би имао бити од велике уметничке вредности, а подигао би се из добровољних прилога који би се прикупљали на територији целе Дунавске бановине, а и Банско веће изгласало би издашнију помоћ. Банско веће прихватило је овај предлог једногласно. Одмах ће се покренути акција на прикупљању добровољних прилога у целој Дунавској бановини, а и Банско веће ће вотирати већу суму у жељи да споменик буде величанствен и достојан Српске Атине.

Г. Каначки критикује извештај начелника Техничког одељења и излаже незадовољство Вршчана што није предвиђен кредит за изградњу путева у јужном Банату

Затим је г. Каначки говорио о извештајима начелника појединих одељења, те се врло похвално изразио нарочито о експозеу в. д. начелника Просветног одељења, који — по речима г. Каначког — звучи као песма.

Г. Каначки је изјавио да је незадовољан са извештајем Техничког одељења а нарочито је подвукао чињеницу да у предлогу буџета овог одељења нема ни говора о изградњи путева у јужном Банату нити је за ту сврху предвиђен и један динар. Изложио је да су путеви у Вршачком срезу и у самом Вршцу врло рђави, како бановински, тако и државни. Налазе се у таквом стању, да је саобраћај потпуно онемогућен. То је виноградарски крај, са 6000 јутара винограда, где се виноградарство узорно обрађује, а од ослобођења два пута се десило да произвођачи нису били у стању да обаве бербу због рђавих путева.

Г. Каначки критикује извештај Техничког одељења нарочито из разлога што за ове циљеве није предвиђен кредит ни у најмањем износу. Извештава да се народ револтира због тога. Многи долазе код њега и г. Каначки примећује тај револт, а нарочито су револтирани у вези са полемиком о градњи банске палате. Народ у Вршцу налази, ако се троши 70 до 80 милиона динара за подизање банске палате, треба наћи могућности и за изградњу толико потребних друмова.

Г. Каначки је затим говорио у вези са изградњом Аранђеловачке бање. Констатује да је предрачунска свота која је била предвиђена у износу од 12 милиона динара повећана на 24. Тражи да се води већа контрола над чиновницима Техничког одељења. На крају тражи да се изграде путеви Вршац — Јабланка и Вршац — Павлиш.

Бан г. Рајић изјављује да се, по наређењу Министарства грађевина, испитују подаци у вези са градњом банске палате и Аранђеловачке бање

Бан, г. Светислав Рајић, одмах је одговорио на интерпелацију г. Каначког и рекао да је покушао да питање путева, који су у врло јадном стању у многим крајевима, регулише помоћу зајма. Међутим, надлежни министар подизање зајма није одобрио, тако да бановина мора помоћу својих средстава да врши изградњу путева.

Г. Бан је рекао да ће се Вршачки каменолом ускоро отворити, али да ову вест не износи званично, него само приватно.

Затим је г. Бан говорио о подизању банске палате. Рекао је да је већ све готово примио од свог претходника па није могао нешто нарочито да мења. Наредио је да се образује одбор за подизање банске палате. Рекао је да се само питање налази суб јурис. Наиме, министар грађевина наредио је истрагу и већ се врши извиђај не само по питању палате, већ и по питању Аранђеловачке бање. Стога је г. Бан замолио већнике да сачекају одлуку министра по овом питању.

После г. Бана, а у име начелника Техничког одељења г. Гаспаринија, који је спречен болешћу, дао је г. Цвејић исцрпан одговор г. Каначком и банском већу.

Правнички бал 25-II 1939

Најелегантнија приредба у Војводини

Депутација чланова ЈРЗ из Новог Сада код претседника владе г. Драгише Цветковића

Београд, 22 фебруара. — Синоћ, у 22 часа, претседник Краљевске владе и министар унутрашњих послова г. Драгиша Цветковић примио је депутацију истакнутих чланова ЈРЗ из Новог Сада. Депутацију су сачињавали прота г. Теодор Милић, г. др. Александар Адамовић, адвокат, бивши народни посланик г. Паја Поповицки и г. др. Драгољуб Јанкелић, адвокат.

Претседник владе г. Драгиша Цветковић пажљиво је саслушао излагање чланова депутације и остао с њима у дужем разговору.

НОВИ ШЕФ КАБИНЕТА МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ

Београд, 22 фебруара. — Министар просвете г. Стеван Ћирић поставио је за шефа свога кабинета г. Јована Живановића, свог личног секретара док је био претседник Народне скупштине, сада административног секретара Народне скупштине. Г. Живановић је унук познатог слависте и професора предратне Карловачке гимназије пок. Јована Живановића.

ПОСТАВЉАЊЕ НОВОГ НАЧЕЛНИКА ПРОСВЕТНОГ ОДЕЉЕЊА БАНСКЕ УПРАВЕ У Н. САДУ

Београд, 22 фебруара. — Ових дана ће бити постављен нов начелник Просветног одељења Банске управе у Новом Саду. Најозбиљнији кандидат за тај положај јесте г. др. Милан Петровић, познати војвођански национални и просветни радник, професор Женске гимназије у Новом Саду.

Иступање чланова из уредништва „Младог севера" и Омладинског народног универзитета

На заједничкој конференцији чланова уређивачког одбора „Младог севера" и Омладинског народног универзитета дошло је до размимаилажења у погледу правца и начина рада између претседника, г. Глигорија Бугарског-Златића и једне групе чланова. Поводом овог размимоилажења иступили су из чланства Омладинског народног универзитета и „Младог севера", гг. Ненад М. Јовановић, благајник Омладинског народног универзитета и властник „Младог севера", Ђура И. Игњатовић, главни уредник „Младог севера" и члан-заменик Саветодавног одбора Омладинског народног универзитета, Иван Ст. Гавриловић, редактор публикација Омладинског народног универзитета и члан уређивачког одбора „Младог севера" и Далибор М. Јовановић, члан Омладинског народног универзитета.

Ово иступање истакнутих чланова ОНУ изазвало је оправдано изненађење у редовима новосадских омладинаца.

ДЕКЛАРАЦИЈА НОВОГ ПРЕТСЕДНИКА ПЕТРОВГРАДСКЕ ОПШТИНЕ Г. М. ЦВЕТКОВА

Подизање модерне позоришне зграде, дома Градског поглаварства и тржнице

биће првенствени задатак нове градске управе у Петровграду

Градско веће приступиће одмах изради регулационог плана и организационог и службеничког статута

Петровград, 22 фебруара. — Износећи на седници Градског већа програм свога рада, претседник градске општине г. Милорад Цветков је нагласио да ће се радови које износи извршити у етапама, како то захтевају сестрани интереси града и грађанства, а да ће се при томе водити строго рачуна о финансиској снази и платежној моћи градског поглаварства.

Одмах у почетку свог експозеа, г. Цветков је нагласио да градска управа мора да се постара да из Петровграда не изгуби војску и да добије и друге нове војне јединице, а град мора да жртвује за евентуалну градњу нових или преоправку старих зграда, јер то чине и други градови.

Подизање нове зграде за смештај Градског поглаварства

Даљу неминовну потребу претставља и подизање нове зграде Градског поглаварства. Градска кућа подићи ће се на месту данашње, на тргу Краља Петра. Имаће два спрата. У њој ће се сместити целокупна градска администрација, Градско пореско звање, Градски физикат и Претстојништво градске полиције, који су сада смештени у засебним зградама. Зграда ће у приземљу имати велики број локала за трговачке и занатске радње, а приход од њих амортизоваће саму зграду. „Нашао сам — каже г. Цветков — да код овдашње агенције Државне хипотекарне банке постоји готовина од 815.799,29 динара, која ће се моћи користити одмах, ако ће се добити извесне формалности за њен утрошак".

Са градњом Градске куће ослободиће се зграда у којој је сада смештено Градско пореско звање, те ће град на томе месту подићи модерно позориште са библиотеком и градским музејем. И у приземљу ове зграде биће већи број локала, којима Петровград оскудева, те ће приход од локала амортизовати саму зграду. Грађевински материјал (цигља и дрво) град има на расположењу од садашњих зграда.

Како је Петровград добио већи број насеља на периферији, указује се потреба да та насеља добију своје основне школе, да би деца сиромашних родитеља имала школу што ближе, те да не би километрима требала да пешаче у град. Број школа које ће град подићи решиће се у споразуму са школским одбором.

Модерна тржница

Исто тако — каже г. Цветков — указује се неминовна потреба да се подигне једна или више модерних тржница, како би се продаја животних намирница сконцентрисала на једном месту. Контрола здравствена биће лакша, а убирање градске трошарине ефикасније и лакше. У исто време смањиће се и број градских службеника који сада, на растурен пијацама, обављају овај посао. Амортизација ових тржница биће на дуже време од прихода који ће се постићи уплатом трошарине зване пијачнине.

Градња моста на Бегеју

Да би се растеретио уични саобраћај а стиме у вези смањио трошак око преоправки и одржавања већ сада постојећих камених путова, приступиће се у најкраћем времену изградњи новог моста, који ће спајати Карађорђев трг (Вашариште) са градском четврти „Дољом". Тиме ће добити много ратари, јер неће пуним колима морати пролазити кроз сам град. Тиме ће се знатно повећати промет на самом Карађорђевом тргу. Отплата моста биће на дуже време из прелазних такса за време вашара и већих пијаца.

Г. Милорад Цветков

Град ће подићи најмање три модерна јавна нужника, и то један на Житном тргу, један на Карађорђевом тргу и један на тргу Краља Петра, јер је на овим трговима најживљи промет.

Нове трошаринске станице

Град ће подићи и неколико нових трошаринских станица. Сада град има осам трошаринских станица. Како се периферија Петровграда рапидно изграђује, неке трошаринске станице, које су некада биле на периферији, на улазу у град, данас су већ у самом граду, те подизање нових станица претставља хитну потребу. На тај начин омогућиће се тачна контрола улаза странаца и контрола наплате калдрмарине. Садашње трошаринске станице ће се продати, а од тог прихода и самих градских прихода подићи ће се нове.

Како се градска кланица налази у веома лошем стању потребно је да се хитно преоправи, како се за кратко време неби потпуно упропастила. Оправка ће се извршити на терет градских прихода односно прихода саме кланице.

Асфалтираће се тротоари свих главних и прометних улица

У току ове године приступиће се асфалтирању тротоара свих главних и прометних улица. Ово ће се изврши и на терет кућевласника, који ће то отплаћивати у року 10—15 година. Поклониће се пажња изради пешачких стаза у свима градским квартовима, такође на терет кућевласника. Питање пешачких стаза биће у најскорије време коначно решено. Асфалтирањем градских улица добиће се већа количина камена, који ће се употребити за поправку постојећих путова и за подизање нових, где се укаже најхитнија потреба. Сви камени путови, који сада постоје, темељно ће се претрести и довести у ред. Приступиће се и паркирању улица, попут паркирања Престолонаследника Петра улице. У вези с тим знатно ће се повећати градски расадник.

Како грађанство још и данас оскудева у пијаћој води, приступиће се копању потребног броја артеских бунара, на терену који ће се претходно испитати, како би се добила здрава пијаћа вода.

Хитна израда регулационог плана

Да би се грађевинска делатност у Петровграду развијала правилно, приступиће се хитно изради регулационог плана. С тим у вези приступиће се хитно решењу питања постављања градског инжењера са довољним бројем техничара. Израдиће се и нови градски грађевински статут, пошто је садашњи, који постоји још из 1904 године и писан је на мађарском језику, застарео.

Претседник г. Цветков затим се осврнуо и на питање електричне централе. „Како градско веће има у својој средини велики број одличних правника — рекао је г. Цветков — треба да се питање Електричне централе узме одмах на дневни ред, да се испитају уговори и данашње обавезе, да ли су извршене у целости, те да се изађе било пред избрани суд, било да се измени постојећи уговор". На који начин ће се одредити решење овог питања зависиће од одлуке Електричног одбора, односно Градског већа. При томе ће се — каже г. Цветков — водити строго рачуна о интересима града и грађанства.

Град ће обратити велику пажњу чистоћи градских улица, те ће се за решење овог питања поставити специјални одбор, без обзира на материјалне жртве.

На крају је г. Цветков изложио имовно стање града и стање градских обавеза.

Имовно стање града

Град Петровград дугује по неисплаћеним рачунима 2,056.256,11 динара, које су обавезе одавно плативе. У овој своти налази се и утрошена готовина из општег депозита, која ће бити враћена из градских прихода. Град има надаље обавезе у предратним амортизационим зајмовима 415.539,55 дин., по ломбардном зајму 40.000, по доларском зајму од Електричног друштва „Војводина" 814.988,69, и по ломбардним ратним зајмовима код Великобечкеречке штедионице 88.245, код Пучке банке 13.577, дуг сирочадском столу 20.087,03. Према томе укупно стање предратних и садашњих дугова по разним зајмовима износи 1,392.457,26 динара.

Плате градских службеника и пензионера износе месечно 486.908,59, што годишње износи 5,842.903,08 динара, а градски буџет за 1938/39 год. предвиђен је у висини од 11,513.764,47 дин. Према томе, лични издаци износе 46,09%, а када се дода припомоћ сиротињи и материјални издаци повећава се на 50—51%. Из овога проналази, каже г. Цветков, хитна потреба да се донесе организациони и чиновнички статут. Градски организациони статут постоји од 1923 године. Обзиром на данашње прилике, намеће се потреба да се изради нови организациони и чиновнички статут, да би град могао доћи до редовног броја квалификованих чиновника, јер садашњи чиновнички кадар није потпун. Затражиће се модерни организациони и чиновнички статути других градова, те ће се применити према петровградским приликама. С тим ће се реорганизовати служба финансиска, административна, пореска итд.

Подизање дугорочног зајма

Г. Цветков налази да град, за извршење свих изложених радова, треба да подигне један већи дугорочни зајам са повољном каматом, како би средио дугове и обавезе сконцентрисао на једном месту, те да би се избегло повећавање градског прореза и осталих градских намета.

„Ново Градско веће — завршио је г. Цветков — чека велики задатак, ако жели да среди градско финансиско стање и грађевинску делатност за општи развитак и потребе града Петровграда".

М. Ф.

Вариете Слобода Нови Сад

Свакодневно велики фамилијарни вариетски програм. Улаз слободан. Почетак у 22 час. Обавезна консумација. Цене умерене.

Редовно купање у Новосадској минералној јодној води значи: здравље

Суд је ослободио трговца г Николу Франка

који је својим аутомобилом најурио на сељачка кола

Петровград, 22 фебруара. — Судија појединац Окружног суда у Петровгхраду г. др. Јован Јовановић судио је петровградском трговцу Николи Франку, који приликом једне аутомобилске вежње прошле године, тешко настрадао. Сударио се са једним колима и налетео аутомобилом на дрво, тако да се аутомобил претурио и њега поклопио.

Франк је оптужен да је на путу између Меленаца и Петровграда терао аутомобил недозвољеном брзином и, уместо десном, да је терао левом страном друма, те се тако сударио са колима Миливоја Семлекана, ратара из Меленаца, кога је приликом судара лако повредио и нанео му 3091 динара штете.

Оптужени се не осећа кривим. Каже да је терао прописном десном страном и умереном брзином од око 35 км на сат. Стално је сиреном давао сигнал. Међутим, Семлекан је, терао кола њему у сусрет непрописном левом страном. Он је стално сиреном давао сигнал, али је Семлекан остао на левој страни, пошто је изгледа спавао.

Суд је Франка ослободио, јер је утврдио да је Франк терао аутомобил прописном десном страном, а судар да је скривио Семлекан, који је кола терао непрописном страном

…анашњи програми у биоскопима

ОДЕОН
ПАУЛ МУНИ и ЛУЈЗА РАЈНЕР
у највећем филму свих времена
КРИК ИСТОКА
(ДОБРА ЗЕМЉА)
Почетак тачно у 9, 7 и 9·15 часова

РОЈАЛ
Премијера
Кен Мајнард
у филму
Узбуна у прерији
и богати нуз програм

АПОЛО
Приказује, први у нашој држави, премијеру највећег француског филма ове сезоне
ГРЕХ
(Conflit)
У гл. улогама:
КОРИН ЛИШЕР РОЖЕ ДИШЕН

РЕКС
ДОЛОРЕС ДЕЛ РИО, ДОУГЛАС ФЕРБАНКС МЛ.
у узбудљивом филму
ОПТУЖЕНА

УРАНИА
У 5, 7·15 и 9·15 премијера велефилма
ЦРВЕНЕ ОРХИДЕЈЕ
У гл. улогама
Олга Чехова
АЛ. ШЕНХАЛС — КАМИЛА ХОРН

Соколско друштво Нови Сад приредило је успелу академију соколске деце

Пред лепим бројем публике одржана је уобичајена дечја академија Соколског друштва Нови Сад.

Соколско друштво одувек тежи и своје најмлађе припаднике да потпуно васпита у духу словенске и соколске идеје. Али да тај соколски рад ,,е *би* остао само у вежбаоници он се манифестује разним и честим приредбама. Једна од тих је академија, на којој се приказује и широј публици рад који се спроводи у најмлађим соколским редовима. Такав рад пружа деци свако задовољство у игри вежби и песми.

Овогодишња академија је изведена у 14 тачака са преко 2,0 деце. Свака тачка је будно праћена и топло поздрављена од присутних. Поред лепо изведених вежби било је прикладних рецитација као и наших војвођанских песама. Деца су поред соколских одела, била обучена и у лепе народне ношње. Припреме за ову академију су изискивале много труда и напора, како деце, тако и предњака, који су их стрпљиво и марљиво увежбавали.

ГГ. Андрић, Митровић, Љубојевић и Стамболија као и гђице Илић, Вилић, Марић и Кумрић у многоме су потпомогли да ова академија што боље успе. Вежбе су пратиле гђице В. Тошић, Б. Кумрић и В. Коларска.

Г. инж. Сујић, директор Бановинског каменолома

побија наводе

г. инж. Радивојевића о нерентабилности каменолома у Раковцу

Уредништву „Дана“
Нови Сад

У „Дану“, број 44 од 22 фебруара 1939, штампан је чланак г. инж. Стевана Радивојевића, претседника Инжињерске коморе, „Бановински каменолом је скупљи на лицитацијама камена од приватних каменолома“.

Ради тачног обавештења јавности, моли се да се објави следећи, који се темељи на службеним подацима и благајничким књигама:

Г. Радивојевић тврди да је нетачна цена од 266 динара по 1 куб. м по којој се у 1929 г. плаћао камени материјал франко истоварна станица са закупом земљишта. Из оригиналних службених списа произлази да су цене каменог материјала, са закупом земљишта, у 1929 години за камен испоручен од стране Базалт д. д., идентично са Парагово д. д., а у 1938 год. за камен испоручен од стране Бановинског каменолома, франко истоварено са закупом земљишта на следећим железничким станицама, овако кретале:

		Базалт-Парагово у 1929 г.	Бан. каменолом у 1939 г.
на жел. станици	Станишић	281.72 дин. кб м	116.82 дин кб м
„ „ „	Гаково	270.20 дин. кб м	115.28 дин. кб м
„ „ „	Каравуково	245.28 дин. кб м	106.01 дин кб м
„ „ „	Обровац	267.30 дин. кб. м	104.46 дин. кб м
„ „ „	Чонопља	267.30 дин кб м	110.64 дин. кб м
	просечно	266.36 дин. кб. м	110.64 дин. кб м

Према томе, цена Бановинског каменолома је у 1938 год. за 58.64 од сто нижа од цене Базалта — Парагова у 1929 години.

Па и кад би тврдња г. Радивојевића била тачна да је цена у 1929 год. са развозом на пут у даљини од просечно 5 км била 266 динара куб. м тада би цена Бановинског каменолома у 1938 г. била 101+12+4×2.50=123 дин. куб. м, која би упоређујући ју са ценом од 266 дин. куб. м у 1929. год. била за 54.88 од сто нижа од цене у 1929 год., а не за око 40 од сто као што г. Радивојевић тврди.

Поново се наглашава да је од 1929 па до 1938 год. поскупила не само радна снага већ и цео материјал који долази у обзир при производњи камена. Па, ако је просечна цена од 266 динара куб. м у 1929 год. била реална тада би прошлогодишња просечна цена Бановинског каменолома требала да буде већа а не мања, од 266 дин. куб. м. Међутим, прво акција, а затим само отварање Бановинског каменолома приморало је конкуренцију да снизи своје онда превисоке цене, јер у другим бановинама, где су цене каменог материјала у 19,9 год. биле реалне, услед општег поскупљења, у 1938 год. исте су биле веће од оних у 1929 год.

Г. Радивојевић неће да верује да је средња вредност 1 куб. м каменог материјала Бановинског каменолома у 1938 год. франко истоварено са закупом земљишта изнашала свега 101 динар; штавише каже да је скроз нереална и неистинита.

Из службених података и благајничких књига ове Дирекције произлази, да је од 15 новембра 1937 год. до 31 децембра 1938 године Бановински каменолом испоручио укупно 165.306 куб. м каменог материјала и за то утрошио за личне, материјалне и транспортне трошкове укупно 16,011.879.16 динара; према томе би просечна цена коштања на истоварним станицама била 96.86 динара куб. м.

Али, пошто је од укупно испоручених 165.306 куб. м ова Дирекција испоручила 89.849 куб. м. франко истоварено са закупом земљишта на жел. станицама а 75.697 куб. м франко истоварна жел. станица без истовара и закупа земљишта, тада, ако се за ових 75.697 куб. м рачуна истовар и закуп земљишта 9 динара куб. м, колико ова Дирекција највише плаћа, и вредност овог истовара и закупа земљишта 75.697×9=681.273 динара надода укупном утрошку од 16,011.879.16 динара па се укупна сума од 16,693.152.16 динара подели са укупно испорученом количином од 165.306 куб. м, тада произлази да је 1 куб. м каменог материјала испоручен по овој Дирекцији од свог почетка рада па до 31 децебра 1938 год франко истоварено са закупом земљишта коштао тачно 100.98 динара односно округло 101 дин. куб .м. Треба нагласити да је од прошлогодишње просечне цене од 101 дин. исплаћено бановини у име задужења за инвестиције 10 динара куб .м а Фонду за обнову за амортизацију инвестиција 5 дин. кубични метар.

Узалудно је доказивати г. Радивојевићу: њему као члану управе Парагово д. д. то не иде у рачун, али главно је, да овакви резултати иду у рачун бановини.

Истина је да је на дан 14 о. м. у Банској управи одржана лицитација за испоруку каменог материјала за обалоутврде код Сенте, и то по државном буџету за 1938/39 г. Иако ова дирекција, ради раније узетих обавеза, обзиром на крај буџетске године, није имала интереса за ову лицитацију, за коју је требало положити кауцију од 24.000 динара, ипак, а да није испунила услове за учешће на лицитацији, јер није положила кауцију, појавила се на лицитацији. Намером, да својим тобоже интересовањем дејствује код осталих лицитаната, да своје понуде поднесу са што већим процентом попуста.

Аако је фирма „Гутман и Франк“ дала попуст од 9.5%, то се има приписати присуству ове Дирекције на лицитацији, а она је тај попуст могла да да зато што има већ спремљен камени материјал и што за свој каменолом у Крчедину, који се налази на самој обали Дунава, не рачуна амортизацију, јер нема никаквих инвестиција; затим јер је, у упоређењу Бановинским каменоломом, за око 40 км. ближе Сенти; и, коначно, располаже са сопственим пловним парком, већ амортизованим.

Према томе, може се за овај конкретен случај тврдити да је ова Дирекција, која иначе није имала права да суделује на лицитацији јер није испунила услове, у својој задаћи да буде и регулатор цена успела својим присуством на лицитацији да проузрокује оштру конкуренцију и да фирма „Гутман“ и Франк“ даде велики попуст. Није важно да ли је испоруку добила ова Дирекција или неко други, важно је то да је ова Дирекција, иако није имала интереса за ову испоруку, и није испунила услове за лицитацију, проузроковала својом присутношћу на лицитацији да држава постигне неочекивани попуст. Из тога следи да корист од Бановинског каменолома нема само бановина, већ и држава.

Нема сумње да би пензионисање не два три него два господина, по предлогу г. Радивојевића, ишло у прилог Парагову д. д., које се могуће нада да би после тога могло за мале паре да купи Бановински каменолом у Раковцу, као што је у 1926 г. мађарски Јеврејин г. Бела Фрајд из Будимпеште купио обласни каменолом Парагово за 2 милиона динара, коју је суму, скупа са интересом, у укупном износу од 2,578.141.99 динара, исплаћивао у 54 рате Обласном одбору, а касније Банској управи, и то од 2 септембра 1926 год. до 31 децембра 1934 год., дакле у периоду од 8 година.

Док се из личних интереса г. Радивојевић на овај начин окомио против Банског каменолома и функционера који су радили на његовом реализовању и експлоатацији, дотле је бивши Помоћник бана а садањи Бан Дринске бановине своје извиђаје које је извршио на основу неколико потписатих и анонимних достава (зна се одакле долазе) закључио следећим мишљењем:

„Из досадањег излагања јасно се види, да је Бановински каменолом у Раковцу једна културно-привредна установа и једно корисно предузеће, које своје послове обавља и врши у општем интересу и по једном унапред прописаноме плану са задатком: да снажно послужи на изградњи, оправци и одржавању бановинских путева и да на тај начин допринесе побољшању саобраћајних прилика на подручју Дунавске бановине.

У своме досадашњем раду, поступајући по прописима Чл. 3 тач. 3 Правилника V Број 30.961/37 год., Бановински каменолом у Раковцу снажно спроводи једну здраву привредно-финансиску политику, која је од особитог значаја за економски, културни и привредни развој прилика на подручју Дунавске бановине.

Правилан рад, његово смишљено и рационално газдовање, као и његова корисност и за даље његово битисање, јасно је све то документовано према свему напред изложеноме као и свима службеним актама и подацима, који су прикључени овоме извештају.“

Бански већници могу у извештају ног високог и непристрасног државног функционера добити много сигурније и објективније податке и мишљење од онога које њима, приликом њиховог заседања, нуди г. Радивојевић, члан управног одбора друштва Парагово.

На евентуално даље писање г. Радивојевића, неће се даље освртати.

Директор
Инж. Сујић

СВЕЧАНА СЕДНИЦА НОВОГ ГРАДСКОГ ВЕЋА У ВРШЦУ

На свечаној седници Градског већа претседник Вршачке општине г. Влада Каначки изнео је смернице свога рада

Градској администрацији и здравственој служби биће посвећена нарочита пажња, а из већег амортизационог зајма извршиће се оправке градских улица

Вршац, 21 фебруара. — Састав новог Градског већа одговара принципу пропорционалне заступљености свих народности и друштвених категорија града Вршца, а по политичкој опредељености сви већници припадају организацији ЈРЗ коју у Вршачком срезу претставља народни посланик г. Јоца Георгијевић.

Ново веће је на свечаној седници положило заклетву. Том приликом нови претседник општине г. Влада Каначки дао је декларацију о своме раду који намерава спровести у интересу унапређења града. Прва седница већа и декларација новог претседника произвели су у јавности снажан утисак.

Личност новог претседника општине

Г. Влада Каначки је поникао у привредничкој средини. Од малена је био запослен у трговачкој струци. Посматрачки и аналитички дар који је имао од природе развио је, самообразовањем, до завидног степена. Политиком се бави већ низ година. Учествовао је у многим хуманим, националним и културним акцијама и свуда заузимао водећа места. У трговачком сталежу ужива углед сталешког првака. Као човек великог практичног искуства, чија су настојања показивала најплодније резултате, изабран је од вођства партиске организације за деликатан положај који му је поверен. Сада је у педесетој години живота. Поред положаја претседника општине заузима положаје претседника Удружења трговаца у Вршцу и потпретседника Трговинско-индустриске коморе у Петровграду.

Програм будућег рада

На свечаној седници новог већа били су присутни сви већници, изузев г. Петра Краузе, који је хитним послом био спречен. Претседник г. Каначки прочитао је одлуку Бана г. Рајића о постављењу новог већа, па су присутни пред њим положили заклетву.

Претседник општине г. Влада Каначки прочитао је затим декларацију, којом је обухватио све важније моменте програмске делатности на унапређењу града.

— Ја желим, — рекао је г. Каначки — да у свој рад унесем љубав и истрајност. У својој љубави обухватићу све подједнако, без обзира на веру и народност, сталеж и положај. Међутим, истрајност у раду тражићу и од оних који на овом нашем народном послу сарађују, а од градских службеника понаособ. По моме схватању, службеник, било државни било самоуправни, чувар је оног што је најскупље у друштву, држави и народу а то је морал. Трудићу се да градска администрација буде упрошћена, а не комплицирана као што је сада. Самим тим потреба особља биће мања, па анологно томе биће мањи и лични издаци.

Градске финансије

О градским финансијама, претседник је, у својој декларацији, рекао:

— Нарочиту пажњу желим да посветим градским финансијама, које су, нажалост, несређене и лоше. Дугови као зла коб прате овај наш лепи али несрећни град... Не би било тешко указати прстом на оне који су до овог стања довели. Заостатак на неубраном прирезу је близу 5 милиона динара, од које своте више од 4 милиона није утериво.

Грађевинске, здравствене и социјалне прилике

О градским путевима и улицама претседник је рекао:

— Једно од најболнијих питања јесу наше улице. Потребно је учинити исто што су и други градови учинили, наиме, путем јевтиних амортизационих зајмова извршити све те па и друге радове који нам се намећу.

Експозе о здравственим приликама, продужује:

— Здравствене прилике у нашем граду лоше су, ако не и очајне. Нема здраве пијаће воде, јер су бунари заражени. Животне намирнице долазе до потрошача недовољно проконтролисане. И зато је разумљиво да у нашем граду више умиру него што се рађају. Колико хигијени, желим да обратим пажњу и социјалној бризи. Намеравам да предложим већу да прихвати један скроман социјални прирез који ће бити намењен исхрани сиротиње.

Напослетку, претседник г. Каначки је указао на градска привредна предузећа, која, по његовом мишљењу ,треба реорганизовати и поставити на трговачку базу. Сво је истакао нарочито за Електричну централу.

Дискусија

Пошто је веће саслушало декларацију, за реч су се јавили већници г. Сава Лекић, Стеван Фијатовић и Никола Арнолд. Већници гг. Лекић и Фијатовић честитали су претседнику на пажњи и труду које је посветио градским животним питањима. Већник г. Никола Арнолд, у име групе немачких већника, изјавио је пуну лојалност немачког живља у Вршцу. У своме говору изразио је веру да ће се послови градске управе обављати у пуној хармонији, заснованој на једнакости и равноправности свих народности, вероисповести и сталежа.

После закључења седнице, већник г. др. Густав Керпел прочитао је декларацију на немачком језику.

Српска читаоница у Вршцу завршила је годину са видним успехом

Вршац, 22 фебруара. — Одржана је годишња скупштина овдашње Српске читаонице. Пошто је претседник г Живко Јовановић отворио скупштину, поднели су извештаје о раду у протеклој години секретар г. Дамјан Морачић, благајник г. Богољуб Ђурић и књижничар г. Милорад Марков. Из њихових извештаја види се да је ова установа завршила пословну годину са видним успехом. Број чланова попео се на 272, стари дугови читаоунице су ликвидирани, а буџет је остварен са вишком од 34%. Скупштина је за овакав рад одала управи признање, које је манифестовано бурним акламирањем претседника и чланова управе.

На предлог члана г. Јована Стојановића досадашњој управи, која је у дејству већ три године, продужен је мандат и за наредну годину. Према томе, изабрани су: за претседника г. Жива Јованчић,' новинар; за секретара г. Дамјан Морачић, професор; за благајника г. Богољуб Ђурић, порески контролор; за књижничара г. Милорад Марков, катастарски чиновник; за чланове Управног одбора гг. Александар Алексопулос, Гавра Гавриловић, Јосиф Јорговић, Андрија Стољаров, Славко Гергеч, Славко Јанковић, Предраг Мијатовић, и Љубомир Атанасијевић. На положају екенома остао је г. Иван Стојковић. Као чланови надзарног одбора остали су гг. Гедеон Савић и Милан Томић. *(Дан)*

Задружна школа Савеза земљорадничких задруга у Новом Саду завршила је серију зимских течајева

У току летње сезоне рад ће се продужити у седиштима зомљорадничких задруга

У Сремској Каменици, колевци српског задругарства за ове крајеве, закључен је за ову зимску сезону последњи течај Задружне школе Савеза српских земљорадничких задруга, који се одржао у заједници са Савезом аграрних заједница из Новог Сада.

У току ове зимске сезоне владало је нарочито интересовање за течајеве пословођа земљорадничких задруга. Благодарећи томе пријавио се велики број слушалаца од којих је течајеве похађало и завршило 105. Течај завршило је 30 слушалаца, за пословође кредитних задруга, 37 слушалаца завршило је течај за пословође сточарских задруга и сада 35 слушалаца који су завршили једномесечни течај за пословође кредитних задруга. У току рада школе посетило ју је неколико одличних гостију, који су том приликом уједно одржали слушаоцима предавања. Тако је посетио школу знаменити светски задружни неимар Др. Тотомијанц, који је одржао течајцима предавања о значају оваквих школа за земљорадднички сталеж, упоређујући постигнуте успех еутом правцу са оним у напредном иностранству. Затим су посетили Задружну школу г. Др. Искруљев, директор Окружног уреда за осигурање радника, који је одржао слушаоцима усрел опредавање о значају земљорадничке зимске школе за одрасле, при чему је нарочито подвукао постигнуте успехе данских сеоских универзитета, истичући да је, благодарећи њима, Данска постигла завидне резултате у земљорадничком задругарству. Истог дана посетио је школу и бановински пољопривредни инспектор инж. г. Богдан Јаракула, који је том приликом одржао предавање о пољопривредним задругама.

Почасни претседник Савеза земљорадничких задруга и оснивач прве задруге у Сремској Каменици г. Влада Савић као и претседник Прве земљорадничке задруге г. Мирко Зрнић примили су слушаоце у просторијама Задруге и том приликом су им одржали предавање о историјском развоју и раду првих српских земљорадничких задруга и савеза. Благодарећи томе, слушаоци су имали прилике да се упознају на лицу места са развојем и радом Прве земљорадничке задруге а исто тако и са лицима која су узела учешћа у томе раду. Г. Марин Главина, управник Савеза аграрних заједница у Новом Саду, приликом посете одржао је врло успело предавање о аграрним заједницама, затим о значају задругарства у садашњости у будућности с нарочитим обзиром на значај и функцију савременог задружног пословође у земљорадничким задругама. Задругари су били одушевљени овим предавањем и попратили га великим аплаузом.

Претседник Савеза земљорадничких задруга г. Душан Јовановић и управник савеза г. Трива Крстоношић такође су посетили школу и слушаоце, те су том приликом дали топле савете задругарима као будућим пословођама задружне мисли.

Претседник Савеза аграрних заједница г. Јово Капор два пута је посетио школу, те је такође одржао слушаоцима пригодан говор, потстрекавајући их на истрајан рад у задругама на терену.

Са стране Министарства пољопривреде школу је посетио г. др. Салих Ћиварић, задружни референт Министарства пољопривреде, а од стране Банске управе инж. г. Јурај Замечник.

Иако је време било ограничено, ипак је предвиђено наставно градиво обрађено, тако да су се слушаоци обогатили са најпотребнијим знањем за вођење кредитних и сточарских задруга на нашем селу.

Испитима је претседавао инж. г. Вукашин Тоскић, доцент универзитета. Слушаоци су показали задовољавајуће резултате, нарочито у практичним знањима.

По завршетку испита приређен је заједнички ручак. Присуствовали су и претседник Старатељства школе инж. г. Вукашин Тоскић, затим изасланици Министарства пољопривреде и Банске управе, те управник школе.

Овим течајем школа је завршила свој зимски рад у одржавању течајева. Рад ће се продужити у току летње сезоне у седиштима земљорадничких задруга.

ОДБАЧЕНА ЈЕ ЖАЛБА ПРОТИВ ЦРКВЕНИХ ИЗБОРА У ВРШЦУ

Вршац, 22 фебруара — Решењем Епископа банатског г. др. Викентија Вујића одбачена је жалба на црквене изборе у Вршцу, коју је поднео г. Тоша Статијев. Црквеној управи издато је наређење да изврши конституисање новоизабраног Црквеног савета који сачињавају, као што је „Дан" јавио, изабрани кандидати са листе г. Илије Лунгина, професора.

Одбијени жалилац г. Тоша Статијев поднео је, међутим, против оснажења избора жалбу највишој црквеној инстанцији, Патријаршиском управном одбору у Београду.

СПОРТ

Одличан играч Војводине, Загорац, који је у недељу несрећним случајем сломио ногу, лежи оперисан у Ортопедском одељењу Државне болнице

Тешки несрећни случај, који се десио на утакмици Баск — Војводина одличном играчу Војводине, Загорцу, оставио је мучан утисак на присутну публику, симпатизере и пријатеље овог одличног играча.

Као што смо јавили прекјуче, код тешког рањеника нашао се одмах г. др. Урош Чаковац, који је Загорцу пружио прву лекарску помоћ. Загорац је санитетским колима пренет у Државну болницу, где је над њим извршена хитна операција. Сада Загорац лежи у Ортопедском одељењу Државне болнице.

Упитали смо јуче дежурну сестру преко телефона, како је рањенику, јер се код Загорца још не пуштају пријатељи и познаници. Добили смо одговор да се рана повређеног Јоце Загорца залечује и да ће, по свој прилици, све добро бити, без компликација и непредвиђених тешкоћа.

Према обавештењу које смо добили са надлежне стране, кроз неколико дана ће пријатељи и познаници моћи да посете Јоцу Загорца у болници.

Недељне утакмице у провинцији

Дулцис (Н. Врбас)-Славија 4:0 (3:0)

Стари Бечеј, 22 фебруара. — По лепом времену и пред доста великим бројем гледалаца одржана је пехарна утакмица између домаће Славије и Дулциса из Новог Врбаса. Гости су били много бољи и заслужено су победили са великим резултатом слаби тим домаће Славије са 4:0 (3:0). Играчи гостију су били у пуној форми, тако да имају највише шанса да освоје прво место у пролећном првенству у својој групи СНП-а. (Дан)

Радднички-Грађански (Ст. Бечеј) 1:1 (1:1)

Петровград, 22 фебруара. — Овде је ове недеље одржана пријатељска утакмица између домаћег Радничког и Грађанског из Старог Бечеја. Утакмица се после фер игре оба противника завршила нерешеним резултатом 1:1 (1:1).

На овој утакмици теже је повређен по колену у једном судару Ђорђе Аларгић, халф Грађанског. Како Аларгић неће моћи играти неколико недеља ,то ће овај клуб бити ослабљен у пролећном првенству. (Дан)

Пинг-понг

Српски учитељски конвикт - „Фрушкогорац" 6:2

У Српском учитељском конвикту одржана је јуче утакмица у столном тенису између средњошколаца из СУК-а и чланова „Фрушкогорца" из Сремске Каменице. Домаћи пинг-понг играчи су победили своје госте са 6:2 и тиме се реванширали за прошлогодишњи пораз од 3:5 у Сремској Каменици. Код побеђених су се истакли М. Ћирлић и Ст. Јовановић. За Каменчане су освојили два поена Ст. Јовановић и Ћирлић.

Победиоци су играли у постави: Микулић, Савић, Нубер, Калмар, Селаковић и Долинај. Сви играчи из Новог Сада били су подједнако добри.

З. Д.

МУШКАРЦИ

који трпите од сексуалне неурастеније односно

ИМПОТЕНЦИЈЕ

недовољне функције полних жлезда, душев. не депресије, покушајте

ОКАСА

100 таблета Дин. 220·—
50 таблета Дин. 110·—

које су од многих лекара искушене и као хормонски препарат одобрене.
Шаљемо директно. Поштарину не рачунамо.

Апотеке Мр. Рожман

Београд, Теразије 5. — Рег. С бр. 2782-1934

У кратко реда...

Спортске вести са свих страна

Спортски стадион Краља Александра Првог подићиће се у Беловару уместо споменика. Све спортске организације и Соколско друштво решиле су да се место споменика Блаженопочившем Краљу Александру Првом подигне велелепан спортски стадион, који ће носити име Блаженопочившег Витешког Краља Александра Првог Ујединитеља.

Трчкало са бициклом **прима се**
Адреса у администрацији

Изненађење!
За само **5·-** динара по литри
добијете првокласно жупско **вино у**
Жупском подруму
Нови Сад, Краља Александра ул. 22
Телефон 20-57

ФЕЛЕГИ
радионица за аутомобиле и оправке мотора
између 22 фебруара и 1 марта обуставља рад, пошто у том међувремену пресељава радњу **из Гајеве улице 5 у**
Темеринску улицу 86
где ће продужити рад у повећаном обиму.

Принц карневала у Ници

У ници је карневалско расположење постигло врхунац. Принц карневала био је овога пута толико „мали", да се украшена кочија показала премаленом, те су му ноге и руке висиле из кочије

Тражимо
ВЕШТОГ БЛЕХШПАНЕРА
за фабрику вагона.
Понуде под „1107" на
Пропаганду а. д.
преће Југ. Рудолф Мосе а. д.
Београд, пошт. фак 409.

ДРАЖБЕНА ОБЈАВА

Поступајући судски извршитељ у смислу §а 224 и 225 И. П. овим објављује, да ће се на јавној продаји продати покретнине, које су услед одлуке Среског суда у Кули бр. И. 68/1939 у корист повериоца супруга Штајнхардт Јакоба рођ. Нус Сузана из Келебије (Мађарска- заст. по адв. др. Келер Ловри у Кули а против дужника у Вепровцу надплењене у записнику од 8 фебруара 1939 год. и процењене у вредности од 8290 динара, а које се састоје из предмета: код 1. ред овршеника: 30 мтц. кукуруза у клипу и 1 канабе старије. Код 2. и 3. ред. овршеника 2 шарене јунице од 16 и 6 мци. 2 црне свиње, 40 мтц. кукуруза у клипу, 1 шивећа машина „Сингер", 1 канабе плишано и 1 зидни сат.

По одлуци среског суда у Кули бр. И. 68/1939 одређена јавна продаја ради подмирења главнице од 6060 динара, те до сада установљених трошкова у износу од 1265 динара **одржаће се 4 марта 1939 у 1 и 2 сати после подне на лицу места у Вепровцу и то у 1 сат на стану 1. ред. овршеника Краља Александра 60 а у 2 сата у стану 2. и 3. ред. овршеника улица Краљице Марије 56.**

Сва она лица која се желе надметати могу горе наведене ствари разгледати пре дражбе у стану дужника у улици Краља Александра и Кр. Марије 56.

Извршн. бр. 53/39. Кула 17 февр. 1939.

Жарко Ст. Банатски, суд. извршн.

Објава

Решењем Мин. трг. и индустрије К бр. 5630/К од 19 февр. 1938 год. одобрена је ванстечајна ликвидација Српској штедионици д. д. Ђурђево, те се позивају веровници да своја потраживања пријаве ликвидационом одбору у року од три месеца.

Веровници по уложним књижицама не морају пријавити та своја потраживања осим ако траже бољи исплатни ред, но што им припада по § 51 тач. 2 Стечајног закона, или захтевају више од износа на који, са још не уписаном каматом, гласи књижица,, или остварују која посебна права, која нису видна по књижици.

У Ђурђеву, 20 фебруара 1939 г.

Српска штедионица д. д. Ђурђево, у ликвидацији

Мали огласи

ПЛАЦ
1000 кв. мет. два лица и кућа на прометном месту за продају. Упитати: Трг Књ. Зорке 8. (458)

„ФЛОРОДОР"
модерно сретство за негованје лица. Уклања боре, лишајеве, освежава лице. Главно стовариште „Вегетабилиа". Нови Сад. Може се добити у свима стручним радњама (2617)

РАДНИЦЕ ПРИМАМО
„Орао" фабрика запушача, Обори бр. 418. (471)

МЕСНОГ АГЕНТА
за продају вага тражи београдска фирма. Понуде „Кредиту", Краља Петра [illegible]

КРОЗ НОВИ САД

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. Музеј Матице српске отворен од 11—12 часова.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Од 18 до 24 фебруара

Апотека Аларгић Мр. Светозара, Трг Косте Трифковића бр. 6. Телефон бр. 24-81.

Апотека Дивалд Мр. Јоце, Булевар Краљице Марије 7. Телефон бр. 32-00.

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА
„Кнез Милош" Ш. Д. Б. НОВИ САД, Краља Александра 21. Телефон 20-20 и 32-42. — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ПЕТРОВГРАД: Телефон 169. РУМА: Телефон 39 и БЕЛА ЦРКВА: Тел. 40.

—о—

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођени су: Драгиња, кћи Вере Кун, надничарке, Јованка, кћи Вујице Ивакова, послужитеља и Ђурђинке Влаовић, Александар, син Ђорђа Маливука, трговца и Смиље Плавшић, Ана кћи Фрање Вилхелма, фабр. радника и Кристине Цол, Вукица, кћи Милана Стошића, швајсера и Јулишке Сатмари, Биљана, кћи Миливоја Марића, кројач. помоћника и Дренке Музђа.

Венчања није било.

Умрли су: уд. Јелена Козаров, р. Шовљанов, домаћица, стара 58 год., Александар Велбер, трг. путник, стар 25 год., Милан Стефановић, земљорадник стар 62 год., Душан Јаковљевић, земљорадник, стар 65 год., уд. Марија Сенеши р. Јакоб, пиљарица, стара 44 год., Ладислав Краковски, дете, стара 6 дана.

—о—

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 22 фебруара 1939

У берзанском промету закључено је данас::

ПШЕНИЦА: Бачка 154—156, банатска 153—156, сремска 153—155, славонска 154—156.

РАЖ: бачка 142.50—145.

ЈЕЧАМ: бачки и сремски 152.50—155.

ЗОБ: бачка и сремска 165—167.50.

КУКУРУЗ: паритет Инђија Вршац 95—97, сушени паритет Инђија 108 110, сушени паритет Вршац 106—107

БРАШНО: 0гг и 0г бачко и банатско 242.50—252.50, број 2 222.50—232.50, број 5 202.50—212.50, број 6 182.50—192.50, број 7 152.50—162.50, број 7½ 120—125, број 8 110—112.50. — 0гг и 0г сремско и славонско 237.50—247.50, број 2 217.50—227.50, број 5 197.50—207.50, број 6 187.50—197.50, број 7 147.50—157.50, број 7½ 120—125, број 8 110—112.50.

МЕКИЊЕ: бачке и сремске 95-104

ПАСУЉ: бачки и сремски и сремски бели 282.50—285 без врећа.

МАСТ: у кантама по 25 кг. бруто за нето 1340—1360.

ТЕНДЕНЦИЈА: пријатнија.

ПРОМЕТ: средњи.

Само за 24 динара месечно

достављаће Вам се, по Вашој жељи, свакодневно новосадско издање „Дана" одмах по изласку из штампарије.

Ако желите да постанете наш претплатник јавите Вашу адресу на телефон бр. 21-06.

У СЛАВУ БОГА ВИНА...

Први пут у историји карневалских свечаности у Петроварадину принц карневала са свитом прешао је Дунав

и достојанствено продефиловао новосадским улицама

Живим и бучним карневалским атракцијама присуствовало је неколико хиљада Новосађана, који су, заједно са Петроварадинцима, у поноћ сахранили несрећног принца, који је владао свега једанаест часова

Принц карневала са свитом, Бахус, великодостојници, веселе берачице и пропаганда доброг вина

Јучерашњи петроварадински карневал протекао је у знаку вина. Обзиром на то што већина грађана живи од виноградарства, ово је и разумљиво. Карневалска веселица, како Петроварадинци називају ову своју заиста оригиналну приредбу, ове године је успела преко сваког очекивања, тако да ће карневал у Белој Цркви добити опасног конкурента.

Од подне почевши петроварадинске и мајурске улице биле су необично живе. Маскиране девојке, жене, деца и мушкарци хитали су на одређено место. Покладна поворка се формирала у Франкопанској улици. Цела поворка је крепула по принца карневала, кога је довезла на украшеној кочији.

Принц карневала је био један стасити господин, који је по својој спољашности достојно репрезентовао принца. Када га је народ одушевљено поздравио, он је отпоздрављао као прави принц.

На челу поворке био је коњаник, затим је следовала музика. Иза музике ношен је лик Бахуса, бога вина. На крају ступала група жена.

Четворопрег принца карневала био је заузео место међу најлепшим девојкама Петроварадина, које су биле одевене у беле хаљине. Принц је своју улогу савршено одиграо: допадљив је и достојанствен.

Поворка је често била заустављена због превелике популарности принца, који није могао да одбије пријатељске позиве највиђенијих синова свога народа, те је ушао скоро у сваку кућу у Мајуру, да попије коју чашицу одличног фрушкогорског вина. Његова пратња је показала, такође, необичне способности и на тај начин постигнут је и циљ карневалске веселице: пропаганда вина. Сваки пут кад се поворка зауставила веселе маске су користиле прилику, силазиле са кола и на улици играле коло па чак и — лембет-вок.

Иза кочије принца следовала је елегантна екипажа заступника „прецедника Карневала". „Прецедник" био је, несумњиво, отмен господин„ у елегантном фраку и цилиндру, који је такође савршено репрезентовао своје звање.

Стасити Бахус, са својом свитом и осталим боговима, заузео је једну велику кочију. Сви присутни са највећим дивљењем су посматрали бога вина, који је поред себе имао неколико флаша, али је с времена на време, скинуо из једне огромне чаше.

Веома оригинална појава била је маска једног нашег познатог политичара, који је на римски начин поздрављао народ.

Поред огромног броја коњаника, у поворци су била кола са огромним бачвама, лепе копачице, везачице, путунције, веселе берачице, „трошарина" „пегла", „благајна", певачки хор веселих мушкараца, обешен човек, који је страдао због тога јер је вино мешао са водом. Као мементо је служио натпис:

„Ко неће своје шкоде,
Нек не меша вино с воде"

Били су још у поворци: медвед, дева, канадске петорке, авион, који саобраћа на линији Лондон — Минхен, а у коме се налазио господин са отвореним кишобраном, и друге веома успеле шале.

Огромна маса света је гледала ову веселу поворку. Од Мајура па до моста Краљевића Томислава аутомобили, фијакери, мотоциклисти и бициклисти су су јурили, а пешаци су заузели сва празна места, а нарочито узвишења, одакле су имали бољи преглед. За време дефилеа карневалске поворке бацали су се конфети и серпентине.

Пало је у очи да су Новосађани ове године показали много веће интересовање за петроварадински традиционални карневал него у ранијим годинама. У Новом Саду владало је огромно интересовање да ли ће поворка прећи преко моста Краљевића Томислава на новосадску страну. То би био, наиме, први случај ако би поворка прешла.

Петроварадинци, у жељи да награде ово интересовање, око 17 часова прешли су у Нови Сад и обишли неке новосадске улице. Маса их је одушевљено поздравила.

Обзиром на успех карневалске веселице, појавила се идеја да идуће године Новосађани заједно са Петроварадинцима приреде поворку, која би у сваком погледу надмашила све сличне приредбе у нашој држави.

У 20 часова приређена је у свима просторијама „Франкопана" велика карневалска забава. Тачно у поноћи обављена је, на веома оригинални и духовит начин, сахрана принца карневала, чије царство је трајало свега 11 часова.

Поред кратког царовања, принц карневала је био необично задовољан са успехом „пропоганде" вина...

Б.

И ВИ СЕ КОРИСТИТЕ

нашим популарним рекламним ценама 6 карата и 1 велика (18x24) дин. 30; за легитимације 6 комада дин. 9.—

Фото-студио РОЈАЛ

Познати уметник у разним атракцијама г. Абдул Кеум, после успеле турнеје по Египту, допутовао је са својом трупом у Југославију и само кратко време задржаће се у Новом Саду. У Новом Саду приредиће претставу у суботу, 25 фебруара, у 9 часова увече, у дворани „Слободе". У недељу 26 фебруара приредиће уметници у дворани „Слободе" велику шаљиву дечју претставу, на којој ће новосадској деци пружити низ шаљивих и забавних атракција. Улазнице за децу биће од 3—5 дина Почетак у 15 часова.

Власник за ДАН д. д.: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, главни уредник, Стевана Бразовића 11. — Ротациона штампа: ДАН, штампарско-издавачко предузеће Краља Александра 2.